

Alfréd Jarry
Ubu králem

překlad Prokop Voskovec

TATO HRA je věnována MARCELU SCHWOBOVI

*I potřásl otec Ubu hruškovitou hlavou, což do jazyka anglického Shakespeare převedeno
býti může, a pod tímto jménem se od něho v Anglicku zachovalo mnoho znamenitých
dramat.*

SLOŽENÍ ORCHESTRU

Hoboje — šalmaje
moldánky
basová tuba
flažolety — flétny
velká flétna
fagot — kontrafagot
trojitý fagot
malé černé trubky — bílé špičaté trubky
lesní rohy — pozouny — trombóny
zelené olifanty — pastýřské píšťaly
dudy
bombardóny — tympány
buben — turecký buben
Velké varhany

OSOBY

OTEC UBU
MATKA UBU
KAPITÁN OBRUBA
KRÁL VÁCLAV
KRÁLOVNA ROSAMUNDA
BOLESLAV
LADISLAV
HROMOSLAV
GENERAL LASCY
STANISLAV LECZINSKÝ
JAN SOBĚSKÝ
MIKULÁŠ RENSKÝ
CAR ALEXEJ
KLÍN
SLOUP
TYČKA
SPIKLENCI A VOJÁCI

LID

MICHAL FJODOROVICH
ŠLECHTICI
ÚŘEDNÍCI
STÍNY PŘEDKŮ
RADOVÉ
FINANČNÍCI

FINANČNÍ POCHOPOVÉ
SEDLACI
CELÉ RUSKÉ VOJSKO
CELÉ POLSKÉ VOJSKO
STRÁŽCI MATKY UBU
KAPITÁN
MEDVĚD
PFINANČNÍ KŮŇ
STROJ NA KUCHANÍ MOZKŮ
POSÁDKA
KAPITÁN

JEDNÁNÍ PRVNÍ

SCÉNA I - OTEC UBU, MATKA UBU

OTEC UBU Hovnajs!

MATKA UBU A to je pěkné, otče Ubu! Jste vy to čtverák!

OTEC UBU Ať vás nepřerazím, matko Ubu!

MATKA UBU Měl byste zabít někoho jiného, otče Ubu, ne mne.

OTEC UBU Při mém zeleném ptáku, tomu nerozumím.

MATKA UBU Cože, otče Ubu, jste snad spokojen se svým osudem?

OTEC UBU Při mém zeleném ptáku, hovnajs, zajisté, paní, že jsem spokojen. Kapitán od dragounů, pobočník krále Václava, vyznamenaný řádem červeného orla polského, bývalý král Aragonie, co byste chtěla víc?

MATKA UBU Cože! Vy jste přece byl aragonským králem a teď se spokojíte tím, že vodíte na přehlídky padesát hulvátů s kosinkami, ačkoliv by na vaší kebuli mohla po koruně aragonské nastoupit koruna polská ?

OTEC UBU Ach, matko Ubu, nerozumím tomu, co mi povídáš.

MATKA UBU Ty jsi tak hloupý!

OTEC UBU Při mém zeleném ptáku, král Václav je dosud velmi na živu a ostatně dejme tomu, že by i umřel, copak nemá hroznou spoustu dětí?

MATKA UBU Kdo ti brání povraždit celou rodinu a dosednout na její místo?

OTEC UBU Matko Ubu, vy mne urážíte a budete okamžitě uvržena do hrnce!

MATKA UBU Ouha, ubožáčku, kdopak by ti spravoval kalhoty, kdybych byla uvržena do hrnce ?

OTEC UBU Aha, opravdu. Vlastně co na tom? Copak nemám prdel jako každý jiný?

MATKA UBU Na tvém místě, co se té prdele týče, posadila bych ji na trůn. Mohl bys náramně zbohatnout, znamenitě se cpát jitřnicemi a hasit si to v kočáře po ulicích.

OTEC UBU Kdybych byl králem, dal bych si udělat vysokou přilbici, jako jsem měl v Aragonii a co mi ji ty lumpové ve Španělsku tak nestoudné ukradli.

MATKA UBU Mohl by sis taky pořídit deštník a kaftan, který by ti šel až na paty.

OTEC UBU Ó, podléhám pokušení. Hrom do hovniska, hovnisko do hromu, jestli toho krále někdy potkám u lesa, zle se mu povede!

MATKA UBU Výborně, otče Ubu, takhle se mi líbíš, teď jsi opravdový chlap.

OTEC UBU Ba ne, já, kapitán od dragounů, a zabít polského krále? Radši umřít!

MATKA UBU (stranou) Hovnajs! (Nahlas) Chceš tedy zůstat chudý jak ta kostelní myš, otče Ubu?

OTEC UBU Mordije a při mém zeleném ptáku, radši zůstanu chudý jako vyzáblá a poctivá myš, než abych byl bohatý jako zlá a tlustá kočka.

MATKA UBU A co helmice? Co deštník? Co kaftan?

OTEC UBU No, a co má být? *(Odejde a bouchne dveřmi)*

MATKA UBU *(sama)* Hovniscko na hovniscko, byla to s ním zatracená práce, ale hovniscko na hovniscko, myslím, že jsem s ním přece hnula. Díky Bohu a mně samé, do týdne snad budu polskou královnou.

SCÉNA II

Scéna představuje pokoj v domě otce Ubu - Je prostřena skvělá tabule.

OTEC UBU, MATKA UBU

MATKA UBU Naši hosté se pořádně opozdili.

OTEC UBU To jo, při mém zeleném ptáku. Chcípám hladý. Matko Ubu, ty jsi dnes náramně ošklivá. To že čekáme hosty ?

MATKA UBU *(pokrčí rameny)* Hovnajsi!

OTEC UBU *(bere se stolu pečené kuře)* Koukni, já mám hlad, zakousnu se do toho ptáka. Je to kuře, se mi zdá. Není špatné.

MATKA UBU Co to děláš, nešťastníce? Co budou jíst naši hosté?

OTEC UBU Však ono jim zbude ještě dost. Už na nic ani nesáhnou. Matko Ubu, podívej se přece z okna, jestli nejdou naši hosté.

MATKA UBU *(odchází k oknu)* Nevidím nikoho. *(Mezitím otec Ubu ukradne telecí řízek)*

MATKA UBU Aj, už jde kapitán Obruba se svými přívrženci. Co to zase jíš, otče Ubu?

OTEC UBU Nic, kousek telecího.

MATKA UBU Ó, telecí, telecí, telecí! On snědl telecí! Pomoc!

OTEC UBU Při mém zeleném ptáku, já ti vyškrábu oči.
(Dveře se otevřou)

SCÉNA III

OTEC UBU, MATKA UBU, KAPITÁN OBRUBA A JEHO PŘÍVRŽENCI

MATKA UBU Dobrý den, pánové, nemůžeme se vás dočkat. Posadte se.

KAPITÁN OBRUBA Dobrý den, paní. Ale kdepak je otec Ubu?

OTEC UBU Tady jsem, tady jsem. Safraporte, při mém zeleném ptáku, jsem přece dost tlustý!

KAPITÁN OBRUBA Dobrý den, otče Ubu. Posadte se, hoši. *(Všichni usedají)*

OTEC UBU Uf, málem bych byl prolomil židli.

KAPITÁN OBRUBA Nu, matko Ubu, co nám dáte dnes dobrého?

MATKA UBU Zde je jídelní lístek.

OTEC UBU Aj, to mě zajímá.

MATKA UBU Polská polévka, bašmaní kotlety, telecí, kuře, psí paštika, krocaní biskupy, šlehačka s piškoty...

OTEC UBU Myslím, že by to stačilo. Je tam ještě něco?

MATKA UBU *(pokračuje)* Zmrzlina, salát, ovoce, zákusky, kaše, topinambury, květák na hovnisku.

OTEC UBU Copak jsem nějaký pádišáh, abych mohl takhle rozhazovat?

MATKA UBU Neposlouchejte ho, je blbý.

OTEC UBU Ha, nabrousím si zuby o vaše lýtka!

MATKA UBU Koukej jíst, otče Ubu, tady máš polskou.

OTEC UBU Hrome, ta je mizerná!

KAPITÁN OBRUBA Opravdu, není to dobré.

MATKA UBU Co byste ještě chtěli, vy hromado nestydu?

OTEC UBU *(klepne si prstem na čelo)* Oho, mám nápad. Vráťím se hned. *(Odchází)*

MATKA UBU Pánové, ochutnáme telecí.

OBRUBA Je velmi dobré, to mi stačí.

MATKA UBU Teď do biskupů.

OBRUBA Lahůdka, lahůdka. Ar žije matka Ubu!

VŠICHNI Ať žije matka Ubu!

OTEC UBU *(vrací se)* A brzy budete křičet: Ať žije otec Ubu. *(Drží v ruce odpornou štětku a hodí ji na stůl)*

MATKA UBU Bídáku, co to děláš?

OTEC UBU Ochutnejte trochu.

(Někteří ochutnávají a padají otráveni)

OTEC UBU Matko Ubu, dej sem bašmaní kotlety, ať pánům posloužím.

MATKA UBU Tu máš.

OTEC UBU Všichni ven! Kapitáne Obrubo, musím vám něco říci.

OSTATNÍ Ale my přece ještě nejedli!

OTEC UBU Co, vy že jste nejedli?! Všichni ven! Zůstaňte, Obrubo.

(Nikdo se nehýbá)

OTEC UBU Ještě nejste venku? Při mém zeleném ptáku, já vás pomlátím bašmaními žebry. *(Začne je na ně házet)*

VŠICHNI Au! Děda! Pomoc! Braňte se! Hrůza, umírám!

OTEC UBU Hovnajš! Hovnajš! Hovnajš! Ven! Dělán, co jsem slíbil.

VŠICHNI Utíkejme! Ten bídák otec Ubu! Ten zrádce, rošťák sprostá!

OTEC UBU Uf, konečně jsou pryč! Už je mi lip, ale moc špatně jsem se najedl. Pojdte, Obrubo.

(Odejdou s matkou Ubu)

SCÉNA IV

OTEC UBU, MATKA UBU, KAPITÁN OBRUBA

OTEC UBU Nu, kapitáne, jak vám chutnalo?

KAPITÁN OBRUBA Znamenité, pane, až na ten hovnajš.

OTEC UBU Ó, hovnajš nebyl špatný.

KAPITÁN OBRUBA Proti gustu žádný dišputát.

OTEC UBU Kapitáne Obrubo, rozhodl jsem se jmenovat vás vévodou litevským.

KAPITÁN OBRUBA Jak to, myslel jsem, že jste úplný žebrák, otče Ubu.

OTEC UBU Záleží na vás, abych v několika dnech vládl v Polsku.

KAPITÁN OBRUBA Vy chcete zabít Václava?

OTEC UBU Vida ho, chlapa, není hloupý, uhádl to.

KAPITÁN OBRUBA Jestli je potřeba zabít Václava, jsem pro to. Jsem jeho úhlavní nepřítel a ručím za své mužstvo.

OTEC UBU *(vrhá se k němu a objímá ho)* Ach, já vás mám tolik rád, Obrubo!

KAPITÁN OBRUBA Fúj, vy smrdíte, otče Ubu. Copak se nikdy nemejete?

OTEC UBU Málokdy.

MATKA UBU Nikdy.

OTEC UBU Šlápnu ti na nohu.

MATKA UBU Ty tlusté hovnisko!

OTEC UBU Jděte, Obrubo. S vámi jsem už domluvil. Ale při mém zeleném ptáku, přísahám u matky Ubu, že vás udělám vévodou litevským.

MATKA UBU Ale...

OTEC UBU Mič, cukroušku . . .

(Odejdou)

SCÉNA V

OTEC UBU, MATKA UBU, POSEL

OTEC UBU Co chcete, pane? Vypadněte a neotravujte mě.

POSEL Pane, jste předvolán ke králi. *(Odejde)*

OTEC UBU Ó, hovnajs, tisíc katů, při mém zeleném ptáku, jsem prozrazen, budu sřat! Běda, běda!

MATKA UBU Učiněná hnilička! A čas kvapí.

OTEC UBU Ha, mám nápad: řeknu, že to udělala matka Ubu a Obruba.

MATKA UBU Jestli to řekneš, ty prasáku tlustá . . .

OTEC UBU Už tam jdu. *(Odchází)*

MATKA UBU *(běží za ním)* Otče Ubu, otče Ubu, dám ti jitřničku.

(Odchází)

OTEC UBU *(za scénou)* E, hovnajs! Abys věděla, já se ti na tu jitřničku — usvědčím!

SCÉNA VI

Královský palác.

KRÁL VÁCLAV, OBKLOPEN SVÝMI DŮSTOJNÍKY; OBRUBA. KRÁLOVŠTÍ SYNOVÉ:
BOLESLAV, LADISLAV, HROMOSLAV. PAK UBU

OTEC UBU *(vstupuje)* Abyste věděl, to já ne, to matka Ubu a Obruba.

KRÁL Co je ti, otče Ubu?

KAPITÁN OBRUBA Moc pil.

KRÁL Jako já dnes ráno.
OTEC UBU Ano, jsem ožralý, poněvadž jsem vypil moře francouzského vína.
KRÁL Otče Ubu, chci se ti odměnit za četné služby, které jsi mi prokázal jako kapitán dragounů, a jmenuji tě dnes hrabětem sandoměřským.
OTEC UBU O, pane Václave, nevím, jak bych vám poděkoval.
KRÁL Neděkuj mi, otče Ubu, a dostav se zítra ráno na velkou přehlídku.
OTEC UBU Budu tam, ale radče přijmout laskavě tuhle píšťalku. *(Podává králi píšťalku)*
KRÁL Co mám ve svém věku dělat s píšťalkou? Dám ji Hromoslavovi.
HROMOSLAV To je hlupák, ten otec Ubu!
OTEC UBU A teď se zdejchnu. *(Když se obrátí, upadne)* Ach! Au, pomoc! Při mém zeleném ptáku, přetřhl jsem si střeva a prorazil měchýř!
KRÁL *(zdvihá ho)* Otče Ubu, ublížil jste si?
OTEC UBU Jak by ne, a docela jistě pojdu. Co si počne matka Ubu?
KRÁL Postrarám se jí o živobytí.
OTEC UBU Jste věru dobrotivý. *(Odchází)* Ano, králi Václave, ale přesto budeš utracen.

SCÉNA VII

Dům otce Ubu.

KLÍN, SLOUP, TYČKA, OTEC UBU, MATKA UBU, SPIKLENCI A VOJÁCI, KAPITÁN OBRUBA

OTEC UBU Nu, milí přátelé, je nejvyšší čas, abychom připravili plán spiknutí. Ať každý podá svůj návrh. Když dovolíte, povím nejdřív svůj.
KAPITÁN OBRUBA Mluvte, otče Ubu.
OTEC UBU Nu tak, přátelé, já myslím, že bude nejlepší, když krále jednoduše otrávíme tím, že mu nacpeme do snídaně arsenik. Jak začne baštit, padne mrtev, a 'tak se stanu králem.
VŠICHNI Fuj, špinavče!
OTEC UBU Co? To se vám nelíbí? Ať tedy Obruba řekne svůj návrh.
KAPITÁN OBRUBA Ta bych ho pořádně natřel mečem a rozsekl bych ho od hlavy až po pás.
VŠICHNI Ano, to je důstojné a chrabré!
OTEC UBU A co když vás kopne? Vzpomínám si teď, že chodívá na přehlídky v železných střevících a s těmi by to Bolelo. Kdybych věděl, běžel bych vás radši udat, abych se vytáhl z té špinavé historie, a myslím, že by mi dal ještě prachy.
MATKA UBU Ó, ty zrádce a zbabělce, ty ohavný škrebe!
VŠICHNI Naplivat na otce Ubu!
OTEC UBU Hehé, pánové, jen klid, jestli nechcete, abych vás strčil do kapsy! Ostatně jsem ochoten obětovat se pro vás. Z toho vyplývá, Obrubo, že si bereš na starost krále rozseknout.
KAPITÁN OBRUBA Nebylo by lepší, abychom se všichni najednou na něho vrhli se strašným křikem a kušněním? Snad bychom tím strhli vojsko.
OTEC UBU Tak počkejte. Já budu koukat, abych mu šlápl na nohu, on se bude vzpírat, já mu řeknu: hovnajs, a na to znamení vy se na něho vrhnete.

MATKA UBU Ano, a jak bude mrtev, ty se zmocníš jeho koruny a žezla.

KAPITÁN OBRUBA A já budu se svým mužstvem pronásledovat královskou rodinu.

OTEC UBU Ano, nezapomeň hlavně na mladého Hromoslava.

(Odcházejí)

OTEC UBU *(bézt za nimi a přivede je zpět)* Pánové, zapomněli jsme na nezbytný obřad; musíme přísahat, že se budem statečně bít.

KAPITÁN OBRUBA Ale jak to uděláme? Nemáme kněze!

OTEC UBU Matka Ubu ho zastane.

VŠICHNI Nu tak, budiž!

OTEC UBU Vy tedy přísaháte, že pořádně zabijete krále?

VŠICHNI Ano, přísaháme! Ať žije otec Ubu!

JEDNÁNÍ DRUHÉ

SCÉNA I

Královský palác.

VÁCLAV, KRÁLOVNA ROSAMUNDA, BOLESLAV, LADISLAV, HROMOSLAV

KRÁL Pane Hromoslave, choval jste se dnes ráno k panu Ubu, rytíři mých řádů a hraběti sandoměřskému, velmi drze. Za to vám zakazuji, abyste byl přítomen mé dnešní přehlídce.

KRÁLOVNA Václave, celá vaše rodina by přece tak zrovna stačila k vaší ochraně.

KRÁL Paní, neodvolám nikdy, co jsem řekl. Unavujete mne svými hloupostmi.

HROMOSLAV Podrobuji se, pane otče.

KRÁLOVNA Sire, jste tedy stále ještě rozhodnut, že půjdete na tu přehlídku?

KRÁL A proč bych tam nechodil, paní?

KRÁLOVNA Povím vám to ještě jednou: což jsem ho ve snu neviděla, jak vás udeřil palcátem a vrhl vás do Visly a jak mu orel, podobný orlu na polském erbu, vsadil na hlavu korunu ?

KRÁL Komu?

KRÁLOVNA Otcí Ubu.

KRÁL Šílený nápad! Pan Ubu je znamenitý kavalír a dal by se pro mne roztrhat na kusy.

KRÁLOVNA A HROMOSLAV Velký omyl!

KRÁL Mlčte, mladý nezpůsobo. A vy, paní, abyste věděla, jak málo se obávám pana Ubu, půjdu na přehlídku tak, jak jsem: bez brnění a bez meče.

KRÁLOVNA Osudná nerozvážnost! Už vás nespatřím živého.

KRÁL Pojdte, Ladislave, pojdte, Boleslave.

(Odcházejí. Královna a Hromoslav jdou k oknu)

KRÁLOVNA A HROMOSLAV Nechť Bůh a mocný svatý Mikuláš vás ochraňují!

KRÁLOVNA Hromoslave, pojdte se mnou do kaple pomodlit se za svého otce a za své bratry.

SCÉNA II

Místo přehlídky.

POLSKÁ ARMÁDA, KRÁL, BOLESLAV, LADISLAV, OTEC UBU, KAPITÁN OBRUBA SE SVÝM MUŽSTVEM, KLÍN, SLOUP, TYČKA

KRÁL Vznešený otče Ubu, přistupte ke mně se svou družinou, abychom provedli přehlídku.

OTEC UBU *(ke svým druhům)* Všichni pozor. *(Ke králi)* Už se jde, pane, už se jde.

(Mužstvo otce Ubu obklopí krále)

KRÁL Aha, zde je jízdní garda gdaňská. Na mou věru, jsou to velmi krásní chlapíci.

OTEC UBU Myslíte? Mně se zdají mizerní. Podívejte se na tohohle. *(K vojákov)* Jak dlouho ses nemyl, odporný tvore?

KRÁL Vždyť ten voják je velmi čistý. Co je vám, otče Ubu?

OTEC UBU Tu máš! (*Drtí mu nohu*)
 KRÁL Bídničku!
 OTEC UBU Hovnajs! Ke mně, přátelé!
 KAPITÁN OBRUBA Hurrá! Kupředu! (*Všichni se vrhnou na krále, nastane vřava*)
 KRÁL Ach, pomoc! Svatá panno, jsem mrtev.
 BOLESLAV (*k Ladislavovi*) Co je to? Tasme.
 OTEC UBU Koruna je má. Nynčko na ostatní!
 KAPITÁN OBRUBA Hrr na zrádce!! (*Královští synové prchají, všichni je pronásledují*)

SCÉNA III

KRÁLOVNA, HROMOSLAV

KRÁLOVNA Konečně jsem trochu klidnější.
 HROMOSLAV Nemáte důvodu k obavám.
 (*Zvenčí je slyšet strašný křik*)
 HROMOSLAV Co to vidím? Otec Ubu a jeho mužstvo pronásleduje mé bratry!
 KRÁLOVNA Ach, můj bože! Svatá panno, prohrávají, ustupují!
 HROMOSLAV Celá armáda jde za otcem Ubu, král už tam není. Hrůza! Pomoc!
 KRÁLOVNA Boleslav je mrtev, zastřelili ho!
 HROMOSLAV Hej! (*Ladislav se obrátí*) Braň se! Hurá, Ladislave!
 KRÁLOVNA Ach, je obklíčen!
 HROMOSLAV Je po něm. Obruba ho teď přesekl jako uzenku.
 KRÁLOVNA Běda, ti zuřivci vtrhli do paláce a vystupují po schodech.
 (*Křik roste*)
 KRÁLOVNA A HROMOSLAV (*na kolenou*) Dobrý Bože, ochraň nás!
 HROMOSLAV Ha, ten otec Ubu! Takový ničema a bídák, kdybych ho dopadl...

SCÉNA IV

PŘEDEŠLÍ

Dveře jsou vyraženy, otec Ubu a zuřivci vniknou dovnitř.

OTEC UBU No, Hromoslave, copak mi chceš udělat?
 HROMOSLAV Jako že je Bůh nade mnou, budu svou matku bránit až do poslední kapky krve! Kdo udělá krok, je synem smrti!
 OTEC UBU Ach, já se bojím, Obrubo. Pusťte mne ven!
 VOJÁK (*blíží se*) Vzdej se, Hromoslave!
 HROMOSLAV Tu máš, hejsku, zde je tvá odměna. (*Rozsekne mu lebku*)
 KRÁLOVNA Drž se, Hromoslave! Drž se!
 NĚKTEŘÍ (*se blíží*) Hromoslave, slibujeme ti, že tě ušetříme.
 HROMOSLAV Lupiči, ožralové, podplacení všiváci! (*Mávne několikrát mečem a způsobí řez*)
 OTEC UBU Myslím, že mu to přece jen zarazím!
 HROMOSLAV Matko, prchni tajnými schody.
 KRÁLOVNA A co ty, synu, co ty?

HROMOSLAV Jdu za tebou.
OTEC UBU Hleďte chytit královnu. Ó, už je pryč. A ty ničemníku...
(Blíží se k Hromoslavovi)
HROMOSLAV Přisámboh! Zde je má pomsta! *(Rozpáře mu plášť hrozným mávnutím meče)* Matko, jdu za tebou! *(Zmizí tajnými schody)*

SCÉNA V

Jeskyně v horách,

HROMOSLAV VSTOUPÍ, NÁSLEDOVÁN KRÁLOVNOU

HROMOSLAV Zde budeme v bezpečí.
KRÁLOVNA Ano, myslím rovněž. Hromoslave, podepři mne. *(Klesne do sněhu)*
HROMOSLAV Ach, co je ti, matko?
KRÁLOVNA Jsem velmi nemocna, věř mi, Hromoslave. Vydržím sotva dvě hodiny.
HROMOSLAV Cože? Rozrazila tě tak zima?
KRÁLOVNA Jak bych mohla odolat tolika ránám osudu? Král je zavražděn, naše rodina zničena a ty, představitel nejvznešenějšího rodu, jaký kdy nosil meč, ty musíš prchat do hor jako nějaký pašerák.
HROMOSLAV A kdo to všechno způsobil, dobrý Bože, kdo? Nějaký sprostý otec Ubu, kdovíodkud příšlý dobrodruh, mrzký zhýralec, ohavný pobuda, ožrala! A když si pomyslím, že ho otec vyznamenal, povýšil ho do hraběcího stavu, a ten chám se nestyděl hned nazítří na něho vztáhnout ruku!
KRÁLOVNA Ach, Hromoslave, když si vzpomenu, jak jsme byli šťastni, než přišel otec Ubu! Ale nyní, běda, všechno se změnilo!
HROMOSLAV Co dělat? Čekejme s důvěrou a nevzdávejme se nikdy svých práv.
KRÁLOVNA Přeji ti to, drahé dítě, já se však toho radostného dne nedočkám.
HROMOSLAV Co je ti? Bledne. Klesá. Pomoc! A já jsem v pustině! Ó Bože můj! Srdce jí už nebije! Je mrtva! Je to možné? Zas jedna oběť otce Ubu! *(Skryje tvář v dlaních a pláče)* Ó Bože, jak je smutné, osamět ve čtrnácti letech s břemenem strašlivé pomsty, kterou je nutno vykonat! *(Klesá, přemožen zoufalstvím)*

(Zatím duše Václava, Boleslava, Ladislava a Rosamundy vstoupí do jeskyně, jejich předkové je provázejí a naplní jeskyni. Nejstarší se přiblíží k Hromoslavovi a jemně ho probouzí)

HROMOSLAV Aj, co vidím? Celá má rodina, moji předkové . . . jaký je to zázrak?
STÍN Věz, Hromoslave, že jsem byl za svého života Matyáš z Královce, první král a zakladatel rodu. Ukládám ti, abys nás pomstil. *(Podává mu velký meč)* Nechť tento meč, který ti odevzdávám, nespočine v klidu, dokud ne- ztrestá smrtí uchvatitele trůnu! *(Všichni zmizí a Hromoslav zůstane sám v extatickém postoji)*

SCÉNA VI

Královský palác.

OTEC UBU, MATKA UBU, KAPITÁN OBRUBA

OTEC UBU Ne, to nedovolím. Chcete mě pro ty nenažrance přivést na mizinu?
KAPITÁN OBRUBA Copak nevidíte, otče Ubu, že lid od vás čeká korunovační dary?
MATKA UBU Jestli nenecháš rozdávat maso a peníze, budeš ve dvou hodinách svržen.

OTEC UBU Maso ano! Peníze ne! Dejte porazit tři staré koně, to bude pro ty hulváty až dost.

MATKA UBU Sám jsi hulvát! Pane Bože, do čehos to duši dal!

OTEC UBU Říkám vám, že chci zbohatnout a nepustím ani šesták.

MATKA UBU A má v rukou všechny poklady Polska!

KAPITÁN OBRUBA Ano, vím, že v kapli je nesmírný poklad, rozdělíme ho.

OTEC UBU Ty bídáku, jen se opovaž!

KAPITÁN OBRUBA Ale, otče Ubu, nedáš-li rozdělít dary, lid nebude chtít platit daně.

OTEC UBU Je to pravda ?

MATKA UBU Ano, ano.

OTEC UBU Tak tedy svoluji ke všemu. Přineste tři milióny, upečte sto padesát volů a skopců, tím spíš, že to bude taky pro mne.
(*Odejdou*)

SCÉNA VII

Palácové nádvoří naplněné lidem.

OTEC UBU S KORUNOU NA HLAVĚ, MATKA UBU, KAPITÁN OBRUBA, SLUHOVÉ NESOUCÍ MASO

LID Ejhle král! Ať žije král! Hurrá!

OTEC UBU (*hází jim zlato*) Tu máte, to je pro vás. Mne by to vůbec nebavilo, dávat vám peníze, ale to víte, chtěla to matka Ubu. Aspoň mi slibte, že budete správně platit daně.

VŠICHNI Ano, ano!

KAPITÁN OBRUBA Podívejte se, matko Ubu, jak se rvou o to zlato. Hotová bitva!

MATKA UBU Je to opravdu hrozné. Brrr, tamhleten má rozbitou lebku.

OTEC UBU To je krásná podívaná! Přineste další zlato!

KAPITÁN OBRUBA Co kdybychom uspořádali závod . . .

OTEC UBU Ano, to je nápad! (*K lidu*) Přátelé, vidíte tu truhlici zlata, je v ní tři sta tisíc zlatáků v polské měně a dobré váhy. Kdo chce závodit, ať se postaví na konec nádvoří. Vyrazíte, jakmile dám znamení šátkem, a kdo doběhne první, dostane truhlici. Těm, kteří nezmůže, bude rozdělena druhá truhlice pro útěchu.

VŠICHNI Ano! Ať žije otec Ubu! Je to dobrý král. To za Václavových časů nebývalo!

OTEC UBU (*radostné k matce Ubu*) Slyšíš je? (*Všechn lid se seřazuje na konci nádvoří*)

OTEC UBU Ráz, dva, tři! Jste připraveni ?

VŠICHNI Ano! Ano!

OTEC UBU Kupředu!
(*Všichni se rozběhnou, vrážejí do sebe. Křik a zmatek*)

KAPITÁN OBRUBA Dobíhají! Dobíhají!

OTEC UBU A je, první už zůstává pozadu.

MATKA UBU Ne, už zase dobíhá.

KAPITÁN OBRUBA Ach, prohrává, prohrává! Hotovo! Už je tam ten druhý!
(*Ten, který byl druhý, dobíhá první*)

VŠICHNI **Ať žije Michal Fjodorovič! Ať žije Michal Fjodorovič!**

MICHAL FJODOROVICH **Sire, nevím opravdu, jak bych Vašemu Veličenstvu**
poděkoval.

OTEC UBU **Och, drahý příteli, není zač. Odneseš tu truhlici, Michale. A vy se**
rozdělíte o tu druhou, berte si každý pozlaťáku, dokud tam něco bude.

VŠICHNI **Ať žije Michal Fjodorovič! Ať žije otec Ubu!**

OTEC UBU **A teď, přátelé, pojďte k obědu! Otvírám vám dnes brány paláce, račte**
prokázat čest mému stolu!

LID **Pojďme! Pojďme! Ať žije otec Ubu! Je to nejvznešenější panovník!**
(Vstupují do paláce. Je slyšet hluk orgie, která trvá až do druhého
dne. Opona klesá)

JEDNÁNÍ TŘETÍ

SCÉNA I

Palác

OTEC UBU, MATKA UBU

OTEC UBU Při mém zeleném ptáku, tak teďka jsem králem této země, už jsem si uhnal bolení břicha, a musí se mi přinést má velká přilbice.

MATKA UBU Z čeho je, otče Ubu? Protože i když kralujeme, musíme šetřit.

OTEC UBU Má paní samičko, je ze skopové kůže s přazkou a řemeny z kůže psí.

MATKA UBU To je krásná věc, ale ještě krásnější je být králem.

OTEC UBU Ano, mělas pravdu, matko Ubu.

MATKA UBU Jsme velmi zavázáni vévodovi litevskému.

OTEC UBU Komuže ?

MATKA UBU No kapitánu Ogrubovi.

OTEC UBU Matko Ubu, prosím tě, o tom holomkovi mi nemluv. Teď, když už ho nepotřebuju, utře hubu, žádné věvodství nedostane.

MATKA UBU Nejednáš správně, otče Ubu, obrátí se proti tobě.

OTEC UBU Podívej se, o toho bobánka ubohého se starám zrovna tolik jako o Hromoslava.

MATKA UBU A ty myslíš, že jsi s Hromoslavem hotov?

OTEC UBU Šavle na finance, samo sebou! Prosím tebe, co mi to čtrnáctileté klouče může udělat?

MATKA UBU Otče Ubu, dávej pozor, co ti řeknu. Povídám ti, snaž se získat Hromoslava dobrými skutky.

OTEC UBU Zas mám rozdávat peníze? A to teda ne! Už jsem vaší vinou vyházel dobrých dvaadvacet milionů.

MATKA UBU Dělej, co chceš, otče Ubu, uvidíš, co si zavaříš.

OTEC UBU No tak budeš v té kaši se mnou.

MATKA UBU Říkám ti ještě jednou, že mladý Hromoslav zvítězí, protože právo je na jeho straně.

OTEC UBU I ty špindíro, copak je bezpráví horší než právo ? Tak ty mě budeš otravovat, matko Ubu? Roztrhám tě na kusy!
(Matka Ubu prchá, pronásledována otcem Ubu)

SCÉNA II

Velký sál v paláci.

OTEC UBU, MATKA UBU, DŮSTOJNÍCI A VOJÁCI; KLÍN, SLOUP, TYČKA, SPOUTANÁ ŠLECHTA, FINANČNÍCI, ÚŘEDNICTVO, PÍSAŘI

OTEC UBU Přineste bednu na šlechtu a hák na šlechtu a nůž na šlechtu a knihu na šlechtu! Potom nechte předstoupit šlechtu.

MATKA UBU Prosím tě, otče Ubu, mírni se.

OTEC UBU Mám čest oznámit vám, že abych obohatil království, zahubím všechny šlechtice a zaberu jejich statky.

ŠLECHTICI Hrůza! Lide a vojáci, pomoc!

OTEC UBU Přiveďte prvního šlechtice a podejte mi hák na šlechtu. Ty, kteří

budou odsouzeni k smrti, pošlu do hladomorny, odtamtud spadnou do sklepaní Dikobrazího a do Šestákové kasematy, kde jim bude vyňat mozek.
(K šlechtici) Kdo jsi, holomku?

ŠLECHTIC Hrabě Vitébský.

OTEC UBU Kolik obnášejí tvoje důchody?

ŠLECHTIC Tři miliony rixdalů.

OTEC UBU Odsouzen! *(Uchopí ho hákem a vstrčí do díry)*

MATKA UBU Zvířecí surovost!

OTEC UBU Druhý šlechtici, kdo jsi ty? *(Šlechtic neodpovídá)* Odpovíš, holomku?

ŠLECHTIC Velkovévoda Poznaňský.

OTEC UBU Výborně! Výborně! To mi úplně stačí. Do díry. Třetí šlechtici, kdo jsi ty? Vypadáš ohavně.

ŠLECHTIC Vévoda Kuronský, města Rigy, Revelu a Mitavy.

OTEC UBU Velmi dobře, velmi dobře! Nemáš už nic jiného?

ŠLECHTIC Nic.

OTEC UBU Tak do díry. Čtvrtý šlechtici, kdo jsi?

ŠLECHTIC Kníže Podolský.

OTEC UBU Jaké máš důchody?

ŠLECHTIC Jsem na mizině.

OTEC UBU Za tu drzost táhni do díry. Pátý šlechtici, kdo jsi?

ŠLECHTIC Markrabě Toruňský a vojvoda Polocký.

OTEC UBU To není moc. Nemáš už nic jiného?

ŠLECHTIC Stačilo mi to.

OTEC UBU No co, lepší něco nežli nic. Do díry. Co zase žbrbláš, matko Ubu?

MATKA UBU Jsi příliš ukrutný, otče Ubu.

OTEC UBU Inu, bohatnu. Dám si přečíst seznam *SVÝCH* statků,. Písaři, přečtěte seznam *MÝCH* statků.

PÍSAŘ Hrabství Sandoměřské.

OTEC UBU Začni knížectvími, vrtáku!

PÍSAŘ Knížectví Podolské, velkovévodství Poznaňské, vévodství Kuronské, hrabství Sandoměřské, hrabství Vitébské, vojvodství Polocké, markrabství Toruňské.

OTEC UBU No a dál?

PÍSAŘ To je všechno.

OTEC UBU Jak to, všechno ? Tak dobrá, sem se šlechtici, a protože chci pořád bohatnout, dám popravit všechny šlechtice, takže mi připadnou všechny jejich statky. Honem, nacpat šlechtu do díry: teď! *(Šlechtici jsou vecpáni do díry)* Pospěšte si trochu, teďka chci dělat zákony.

VŠICHNI To se pozná!

OTEC UBU Nejdřív zreformuju spravedlnost a pak přistoupíme k financím.

NĚKTERÍ ÚŘEDNÍCI Ohrazujeme se proti jakékoliv změně.

OTEC UBU Hovnajs! Předně, úředníci nebudou už placeni.

ÚŘEDNÍCI A z čeho budeme žít? Jsme chudí.

OTEC UBU Případnou vám pokuty, které uložíte, a statky odsouzených k smrti.

PRVNÍ ÚŘEDNÍK Hrůza!

DRUHÝ Bezbožnost!
TŘETÍ Skandál!
ČTVRTÝ Ohavnost!
VŠICHNI Prohlašujeme, že za takových okolností nebudeme soudit.
OTEC UBU Do díry s úřednictvem! (*Úředníci se marně brání*)
MATKA UBU Ale, co to děláš, otče Ubu? Kdo bude teď vykonávat spravedlnost ?
OTEC UBU Kdo? Já. Uvidíš, jak to půjde dobře.
MATKA UBU To to bude vypadat.
OTEC UBU Kibic, drž hubu. Nuže, pánové, přistupme teď k financím.
FINANČNÍCI Není třeba žádných změn.
OTEC UBU Co? Já chci všechno změnit. Za prvé chci pro sebe polovičku daní.
FINANČNÍCI Je krotký!
OTEC UBU Pánové, zdaníme majetek deseti procenty, druhá daň bude za obchod a za průmysl, třetí za sňatky a čtvrtá za úmrtí, každá po patnácti francích.
PRVNÍ FINANČNÍK To je přece blbost, otče Ubu.
DRUHÝ FINANČNÍK To je nesmysl.
TŘETÍ FINANČNÍK Nemá to hlavu ani patu.
OTEC UBU Děláte si ze mne blázny! Do díry s finančníky! (*Finančníci jsou nacpáni do díry*)
MATKA UBU Ale, otče Ubu, ty jsi pěkný král, vždyť všechno povraždíš !
OTEC UBU Ale, hovnajs!
MATKA UBU Kde máš spravedlnost, kde máš finance?
OTEC UBU Neboj se, cukroušku, půjdu sám od vesnice k vesnici a budu vybírat daně.

SCÉNA III

Selský dům v okolí Varšavy — Skupina několika sedláků.

SEDLÁK (*přichází*) Slyšte velikou novinu. Král je mrtev, princové taky a mladý Hromoslav utekl se svou matkou do hor. K tomu ke všemu otec Ubu se zmocnil trůnu.
DRUHÝ SEDLÁK Vím toho víc. Jdu z Krakova a tam jsem viděl odnášet mrtvolu víc než tři set šlechticů a pěti set pobitých úředníků; daně prý budou zdvojnásobeny a otec Ubu sám je přijde vybírat.
VŠICHNI Ach Bože, co se s námi stane? Otec Ubu je strašný ničema a o jeho rodině se říká, že je hrozná.
SEDLÁK Poslouchejte, se mi zdá, že někdo tluče na bránu!
HLAS (*venku*) Krucihinajs! Otevřte, při mém hovnisku, při svatém Janu, svatém Petru a svatém Mikuláši! Otevřte, šavle na finance, krucifinanc, jdu si pro daně!
Brána je vypáčena, dovnitř vnikne Ubu se zástupem výběřčích.

SCÉNA IV

OTEC UBU Kdo z vás je nejstarší? (*Sedlák se přiblíží*) Jak se jmenuješ?

SEDLÁK Stanislaw Leczinski.

OTEC UBU Tak mě, krucihinajs, dobře poslouchej, nebo ti páni ustřihnou uši. No tak, budeš mé už konečně poslouchat?

STANISLAV Ale vždyť Vaše Milost ještě nic neřekla.

OTEC UBU Cože, mluvím už hodinu. Myslíš, že jsem přišel, abych kázal na poušti?

STANISLAV Jsem dalek toho, domnívat se něco takového.

OTEC UBU Přicházím ti říci, rozkázat a oznámit, že máš přihlásit a okamžitě předložit svůj majetek, sic budeš usmrčen. No tak, páni hajzlíci od financí, přivezte sem vozík na finance. *(Přivezou vozík)*

STANISLAV Milosti, máme vyměřeno v seznamech jenom sto dvaapadesát rixdalů, a ty jsme už splatili, na svatého Matouše to bude šest neděl.

OTEC UBU To je docela možné, ale já jsem změnil režim a oznámil jsem v novinách, že se všechny daně budou platit dvakrát, a ty, které mohu dodatečně určit, třikrát. Touto reformou vzápětí zbohatnu, potom všechny povraždím a půjdu.

SEDLACI Prosíme vás, otče Ubu, slitujte se nad námi, jsme chudobní občané.

OTEC UBU Na to kašlu. Platěte!

SEDLACI Nemůžeme, už jsme platili.

OTEC UBU Platěte! Nebo vás strčím do kapsy za naprosté popravu a odtržení hlavy od krku! Krucihinajs, snad jsem králem!

VŠICHNI Takhle je to tedy! Do zbraně! Ať žije Hromoslav, z milosti boží král polský a litevský!

OTEC UBU Kupředu, pánové z financí, konejte svou povinnost. *(Rozpoutá se boj, dům je zbořen a jen starý Stanislaw uteče do polí. Ubu zůstane a vybírá finance)*

SCÉNA V

Kobka, v toruňských hradbách.

OBRUBA SPOUTÁN, OTEC UBU

OTEC UBU Aha, občane, takhle to tedy je. Tys chtěl, abych ti zaplatil, co jsem ti dlužen, a protože já nechtěl, tak ses vzbouřil, zosnoval jsi spiknutí a teď bručíš v base. Krucifinanc, dobře na tě! Tak se to pěkně vyvedlo, že i tobě se to musí řádně zamlouvat, vid' ?

OBRUBA Dejte si pozor, otče Ubu! Za těch pět dní, co jste králem, jste napáchal víc vražd, než by jich bylo potřeba k zatracení všech svatých z ráje. Krev krále a šlechticů křičí o pomstu a ten křik bude vyslyšen.

OTEC UBU No, máte hubu na pravém místě, miláčku. Nepochybuju, že kdybyste upláchl, mohly by z toho být komplikace, ale nemyslím, že by toruňské kasematy někdy propustily některého počestného mladíka, který jim byl svěřen. A proto dobrou noc a přeju vám příjemné vyspání na oušku, ačkoliv tu tančí krysy dost slušný čardáš. *(Odchází. Žaláříníci zavírají všechny brány)*

SCÉNA VI

Palác v Moskvě.

CAR ALEXEJ A JEHO DVŮR, OBRUBA

CAR ALEXEJ To jste vy, nestoudný dobrodruhu, jenž jste se účastnil vraždy našeho bratrance Václava?

KAPITÁN OBRUBA Sire, odpusťte, byl jsem do toho zavlečen otcem Ubu proti své vůli.

CAR ALEXEJ O, sprostý lhář! Ostatně, co si přejete?

KAPITÁN OBRUBA Otec Ubu mne uvěznil pod záminkou, že jsem chystal spiknutí, ale podařilo se mi prchnout a uháněl jsem pět dnů a pět nocí koňmo širou stepí, abych mohl prosit o vaše milostivé slitování.

CAR ALEXEJ Jakou záruku své oddanosti mi dáš?

KAPITÁN OBRUBA Svůj meč dobrodruha a přesný plán města Toruně.

CAR ALEXEJ Meč přijímám, ale při svatém Jiří, spalte ten plán, nechci dobýt vítězství zradou.

KAPITÁN OBRUBA Jeden syn Václavův, mladý Hromoslav, je dosud naživu a učiním vše, aby byl znovu nastolen.

CAR ALEXEJ Jakou hodnost jsi měl v polské armádě?

KAPITÁN OBRUBA Velel jsem pátému pluku dragounů z Vilna a setnině dobrovolníků otce Ubu.

CAR ALEXEJ Dobrá tedy, jmenuji tě podporučíkem desátého pluku kozáků, ale střež se, zradíš-li mne. Budeš-li se dobře bít, budeš odměněn.

KAPITÁN OBRUBA Sire, odvaha mi neschází!

CAR ALEXEJ Dobrá, dobrá, nyní se vytrať z mé přítomnosti. *(Kapitán Obruba odchází)*

SCÉNA VII

Radní síň otce Ubu,

OTEC UBU, MATKA UBU, PFINANČNÍ RADOVÉ

OTEC UBU Pánové, schůze je zahájena. A koukejte, ať dobře posloucháte a ať se chováte slušně. Nejprve je na pořadu kapitola finanční, pak si promluvíme o jednom takovém přístroji, který jsem vynalezl a kterým se dá přivolat krásné počasí a zažehnat déšť.

RADA Velmi dobře, pane Ubu.

MATKA UBU Takový pitomec!

OTEC UBU Paní hovniska mého, dejte si pozor, protože nestrpím vaše pitomosti. Řeknu vám, pánové, že finanční situace je ucházející. Úctyhodný počet pacholků na shánění daní vyběhne každého rána do ulic a výborně se osvědčují, prevíti. Na všech stranách je vidět jen spálené domy, ja-
kož i lidi, kteří se hrbí pod tíhou našich pfinanců

RADA A co nové daně, pane Ubu, osvědčují se?

MATKA UBU Vůbec ne. Daň z manželství vynesla doposud korunu šedesát, a to ještě otec Ubu pronásleduje lidi a nutí je, aby se ženili.

OTEC UBU Šavle na finance, krucihinajs, paní finančnice, já mám uši na to, abych mluvil, a vy zas hubu, abyste mě poslouchala. *(Vypukne smích)* Nebo vlastně ne. Můžete za to, že jsem se přeřekl, jste

příčinou mé blbosti! Ale
kruci-Ubu ... ! (*Vstoupí posel*) Tak prosím, co zas chce tenhle ten?
Táhni, bambulo, nebo tě zandám do kapsy za současného zbavení
hlavy a vykroucení hnátů.

MATKA UBU Už je venku, ale je tu nějaké psaní.

OTEC UBU Přečti to. Bud' to ztrácím rozum, nebo neumím číst. Pospěš si,
nemehlo, bude to asi od Obruby.

MATKA UBU Taky že jo. Píše, že car ho přijal velmi laskavě, že vtrhne do tvé
země, aby dosadil na trůn Hromoslava, a ty že budeš zabit.

OTEC UBU Hú, hú! Já se bojím! Já se bojím! Hé, hé, já snad umřu. Ó, já ubožák!
Co si počnu, dobrý Bože? Ten zlý člověk mne zabije. Svatý Antoníne a
všichni svatí, orodujte za mne, dám vám nějakou pfinanci a budu pro
vás pálit svíčky. Pane Bože, co si počnu? (*Pláče a vzlyká*)

MATKA UBU Zbývá jenom jediná možnost, otče Ubu.

OTEC UBU Která, má lásko?

MATKA UBU Válka!!

VŠICHNI Přisámbůh! To je důstojné!

OTEC UBU Ano, a já budu zas bit.

PRVNÍ RADA Pojdme honem organisovat armádu.

DRUHÝ A sehnat proviant.

TŘETÍ A připravit dělostřelectvo a pevnosti.

ČTVRTÝ A vzít peníze pro vojsko.

OTEC UBU A to teda zas ne! Zabil bych tě. Já peníze nedám. Podívejme se na to!
Byl jsem placen za válčení a teď by se válčilo na mé útraty. Ne, při
mém zeleném ptáku, válčeme, když už jste tak posedlí po válce, ale
nevydá-
vejme ani krejcar.

VŠICHNI Ať žije válka!

SCÉNA VIII

Ležení pod Varšavou.

..

VOJÁCI A VOJVODOVÉ Ať žije Polsko! Ať žije otec UBU!

OTEC UBU Aj, matko Ubu, přines mi korunýř a dřevíčko! Za chvílku toho budu
mít na sobě tolik, že kdyby mě pronásledovali, nehnu se z místa.

MATKA UBU Fuj, zbabělce!

OTEC UBU Už mi zase padá hovnisková šavle a finanční hák nechce držet!!!
Jakživ nebudu hotov a Rusové postupují a zabijou mě.

VOJÁK Sire Ubu, padají vám nůžky na uši.

OTEC UBU Usmrtím tě pomocí hovniskových vidlí — s použitím nože na obličej.

MATKA UBU Jak je krásný s přilbou a v korunýři! Úplná tykev ve zbroji.

OTEC UBU Tak. A teď si vylezeme na koně. Pánové, přiveďte pfinančního koně.

MATKA UBU Otče Ubu, tvůj kůň tě neunese. Pět dní nic nežral a je skoro po něm.

OTEC UBU Ta paní je dobrá! Denně na tu herku platím korunu šedesát a ona že
prý mne neunese. Děláte si ze mne blázny, kruci-Ubu? Nebo že byste
mne okrádala? (*Matka Ubu se červená a klopí oči*) Ať mi tedy
přinesou jiné
zvíře, ale pěšky nejdu, krucihinajs!

(Přivádějí obrovského koně)

- OTEC UBU Ted' vylezu nahoru. Ou, posadte ho radši, nebo sletím! *(Kůň vyrazí)*
Ach, zadržte to zvíře, velký Bože, spadnu a budu mrtev!!!
- MATKA UBU Je to opravdu pitomec. No, už ho zdvihli. Ale zase sletěl.
- OTEC UBU U fysického rohu, jsem polomrtvý! Nevadí, táhnu do boje a všechny pobiju. Běda každému, kdo nepůjde zpříma. Strčím ho do kapsy po vykroucení nosu a zubů, načež přistoupím k extrakci jazyka.
- MATKA UBU Mnoho zdaru, pane Ubu!
- OTEC UBU Zapomněl jsem ti říci, že ti svěřuji vladařství. Mám však u sebe finanční knihu, a zle by se ti vedlo, kdybys mne okradla. Necháávám ti k ruce vojvodu Klína. Sbohem, matko Ubu.
- MATKA UBU Sbohem, otče Ubu. Zabij pořádně cara.
- OTEC UBU Zajisté. Kroucení nosu a zubů, extrakce jazyka a vetknutí dřevíčka do uší. Háčkem si ho přitáhnu, sekyrkou ho tnu a halapartnou ho probodnu! *(Armáda se vzdává za zvuků fanfár)*
- MATKA UBU *(sama)* Ted', když ten tlustý panák odešel, pospěšme si vyřídit své zástoje, zabít Hromoslava a zmocnit se pokladu.

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ

SCÉNA I

Hrobka starých polských králů ve varšavské katedrále.

MATKA UBU Kde jenom je ten poklad? Ani jedna dlaždice nezní dutě. Počítala jsem přece dobře třináct kamenů od hrobu Ladislava Velikého, kráčeji podél zdi, a není tu nic. Byla jsem patrně oklamána. Ale přece, tady ten kámen zní dutě! Do práce, matko Ubu! Jen odvahu! Vyrážíme ten kámen. Drží dobře. Vezmeme na to finanční vidle, ať ještě poslouží. Tak! Tady je zlato mezi pozůstatky králů. Šup s tím se vším do pytle! Co je to za hluk? Jsou snad v těch starobylých kryptách ještě živí lidé? Ne, to nic není, pospěšme si. Sebereme všechno, tomu stříbru bude lépe svědčit denní světlo než hroby dávných knížat. Kámen dáme zase na místo. Co to ? Zase ten šramot. Pobyt v těchto místech mě podivně děsí. Ostatní zlato si vezmu jindy, zítra zas přijdu.

HLAS *(vycházející z hrobu Jana Zikmunda) Nikdy, matko Ubu! (Matka Ubu zděšené prchá, odnášejíc ukradené zlato tajnými dveřmi)*

SCÉNA II

Varšavské náměstí.

HROMOSLAV A JEHO PŘÍVRŽENCI, LID A VOJÁCI

HROMOSLAV Kupředu, přátelé! Ať žije Václav a Polsko! Starý ničema otec Ubu je pryč, zbývá tedy jen ta stará čarodějnice matka Ubu se svým holomkem. Nabízím vám, že vás povedu a nastolím znova rod svých otců.

VŠICHNI Ať žije Hromoslav!

HROMOSLAV A zrušíme všechny daně, které na vás uvalil hrozný otec Ubu!

VŠICHNI Hurá! Kupředu! Běžme do paláce a pobijme tu čeládku!

HROMOSLAV Podívejme se, matka Ubu vychází se svými strážci na schodiště!

MATKA UBU Co chcete, pánové? Ach, to je Hromoslav!
(Dav hází kamením)

PRVNÍ STRÁŽCE Všechna okna jsou vymlácena!

DRUHÝ STRÁŽCE Při svatém Jiří, jsem omráčen!

TŘETÍ STRÁŽCE Tisíc hromů, umírám.

HROMOSLAV Házejte kamením, přátelé!

VOJVODA KLÍN Ha! Takhle tedy! *(Tasí a vrhne se do vřavy; způsobí hroznou řež)*

HROMOSLAV Tak pojď! Braň se, zbabělý morouse! *(Bíjí se)*

KLÍN Je po mně!

HROMOSLAV Vítězství přátelé! Hrr na matku Ubu! *(Je slyšet zvuk polnic)* Hoj, šlechta se blíží. Rychle, zmocněme se té ohavné harpyje.

VŠICHNI Než zardousíme starého banditu!
(Matka. Ubu prchne, pronásledována, všemi Poláky, výstřely a deštěm kamení)

SCÉNA III

Polská armáda na pochodu do Ukrajiny.

- OTEC UBU Tisíc hromů, Kristova noho, při telecí hlavě! Zahyneme, neboť umíráme žízni a ježto jsem unaven. Pane voják, buďte tak laskav a neste naši finanční přílbu, a vy, pane kopiník, obtěžujte se, prosím, hovniskovými vidlemi a fysikální holí, čímž ulevíte naší osobě, neboť, opakuji to znovu, jsem unaven. *(Vojáci poslechnou)*
- SLOUP Ha, vašnostpane! Je to divné, že Rusy není vidět.
- OTEC UBU Stav našich financí nám nedovoluje mít povoz podle naší míry, což je hodno politování, protože jsme se obávali, že ztrháme svého koně, a šli jsme tedy celou cestu pěšky, vedouce ho za uzdu. Ale až se navrátíme do Polska, vynalezneme s pomocí své znalosti fysiky a s užitím osvícenosti našich ministrů plachetní vůz, který bude sloužit k dopravě celého vojska.
- TYČKA Tam se žene Mikuláš Renský.
- OTEC UBU Co je tomu chlapci?
- RENSKÝ Vše je ztraceno. Sire, Poláci se vzbouřili, Klín je zabit a matka Ubu prchá do hor.
- OTEC UBU Noční ptáku, zvíře zlověstné, sůvo z nudlí! Kdepak jsi nabral takové nesmysly? Tak to bychom tedy měli! A kdo to udělal? Sázím se, že Hromoslav. Odkud jdeš?
- RENSKÝ Z Varšavy, vznešený pane!
- OTEC UBU Synu hovniska mého, kdybych ti věřil, kázal bych obrátit celou armádu. Ale máš, pane chlapče, víc peří než mozku a zdály se ti nějaké hlouposti. Běž k předním hlídkám, hochu, Rusové nejsou daleko a budeme mít brzy příležitost zaútočit svými zbraněmi hovniskovými, právě tak jako pfinančními a fysikálními.
- GENERAL LASCY Otče Ubu, nevidíte na pláni Rusy?
- OTEC UBU Opravdu, Rusové! To jsem v tom pěkně. Kdybychom se aspoň mohli ztratit, ale to vůbec nejde. Jsme na výšině a vystaveni každé ráně.
- ARMÁDA Rusové! Nepřítel!
- OTEC UBU Nuže, pánové, sešikujme vojsko k bitvě. Zůstaneme na pahorku a nedopustíme se takové pošetilosti, že bychom sestoupili dolů. Já budu uprostřed jako živoucí citadela a vy budete kroužit kolem mne. Doporučuji vám, abyste nabili do pušek tolik kulí, co se do nich vejde, protože osm kulí může zabít osm Rusů a právě o tolik míň jich budu mít já na krku. Pěší infanteristy postavíme na úpatí pahorku, aby přivítali Rusy a trochu je přizabili; kavalerii dáme do pozadí, aby se vrhla do vřavy, a dělostřelectvo umístíme kolem zde přítomného větrného mlýna, aby do toho pražilo. Co se nás týče, my setrváme ve větrném mlýnu a budeme střílet finanční pistulí z okna. Do dveří postavíme fysikální hůl, a kdo se tam pokusí vniknout, seznámí se s hovniskovými vidlemi!!!
- DŮSTOJNÍCI Vaše rozkazy, sire Ubu, budou provedeny.
- OTEC UBU No dobrá, však my zvítězíme. Kolik je hodin?
- GENERÁL LASCY Jedenáct dopoledne.
- OTEC UBU Tedy poobědváme, neboť Rus nepodnikne útok před polednem. Řekněte vojákům, pane generále, aby vykonali potřebu a zanotili finanční hymnu. *(Lascy odchází)*
- VOJÁCI A VOJVODOVÉ Ať žije otec Ubu, náš velký finačník! Cingy-lingy, bum-ta-rá-ra!

OTEC UBU Ach, toho boдрého lidu, zbožňuji jej! (*Přiletí ruská koule a rozbije křídlo mlýna*) Jeje, mám strach, pane Bože, je po mně! Ačkoliv ... ne, nic se mi nestalo.

SCÉNA IV

PŘEDEŠLÍ; KAPITÁN, POZDĚJI RUSKA ARMÁDA

KAPITÁN (*přichází*) Sire Ubu, Rusové útočí.

OTEC UBU No a co má být, co mám dělat? Já jim to přece neporadil. Přesto však, pánové z financí, připravme se k boji.

GENERAL LASCY Druhá koule!

OTEC UBU Já tu přece nemusím být! Tady prší železo a olovo a mohli bychom tu poškoditi svoji drahocennou osobu. Pojdme dolů. (*Všichni poklusem sestupují. Bitva právě začala. Všichni zmizí v kotoučích dýmu na úpatí pahorku*)

RUS (*bije kolem sebe*) Za Boha a za cara!

RENSKÝ Ach, umírám!

OTEC UBU Kupředu! A tebe, pane, až popadnu, protože jsi mi ublížil, slyšíš? Ty ožbrundo s tou bouchačkou, co nechce spustit!

RUS Cože, jen se podívejte! (*Střelí na něho z revolveru*)

OTEC UBU Ach, och, jsem raněn, jsem provrtán, jsem naveskrz, jsem zaopatřen, jsem pochován. Ono, ale přece jen! Aha, už ho mám! (*Roztrhá ho*) Tu máš! Teď můžeš zase začít!

GENERÁL LASCY Kupředu! Nepovolme, překročme příkop! Vítězství je naše!

OTEC UBU Myslíš? Až doposud cítím na čele víc boulí než vavříků.

RUŠTÍ JEZDCI Hurrá! Místo pro Cara! (*Přichází car, provázen přestrojeným Obrubou*)

POLÁK Ach, Spasiteli! Zachraň se, kdo můžeš! Car je tu!

DRUHÝ Bože na nebi! Přechází příkop!

TŘETÍ Ten klacek poručík pobil čtyři za sebou!

KAPITÁN OBRUBA Cože, vy ještě nemáte dost? Tu máš, Jene Soběský, to je tvůj díl! (*Skolí ho*) A teď na ostatní! (*Vraždí Poláky*)

OTEC UBU Kupředu, přátelé! Chyťte toho syčáka! Rozsekejte je na guláš! Vítězství je naše! Ať žije rudý Orel!

VŠICHNI Kupředu! Hurrá! K sakru! Chyťte toho holomka!

KAPITÁN OBRUBA Při svatém Jiří, klesám!

OTEC UBU (*poznává ho*) Aj, tos ty, Obrubo! Aj, milý příteli! Jsme opravdu šťastni právě tak jako moje družina, že tě zas vidíme. Opeču si tě na mírném ohníčku. Pánové z financí, rozdělte oheň. Oj, aj, oj! Jsem mrtev! Tre-fila mě přinejmenším rána z kanónu. Bože můj, odpusť mi mé hříchy. Ano, byla to skutečně rána z kanónu.

KAPITÁN OBRUBA Byla to rána z pistole nabitě prachem.

OTEC UBU Co, ty se mi ještě vysmíváš? Do díry! (*Vrhne se na něho a rozsápe ho*)

GENERÁL LASCY Postupujeme na všech stranách, otče Ubu.

OTEC UBU Vidím, vidím. Už ale nemohu, jsem hrozne zkopán, chtěl bych si sednout na zem. Ó, má láhev!

GENERÁL LASCY Vezměte si carovu, otče Ubu.

OTEC UBU Však už tam letím. Vzhůru! Hovnisková šavle, konej svou povinnost, a vy, pfinanční vidle, nezůstávejte pozadu! Nechť fysikální hůl pracuje s ušlechtilou řevnivostí a rozdělí se s dřevíčkem o čest skolit, vykuchat a zužítkovat moskevského vladaře. Kupředu, náš pane pfinanční koni! *(Řítí se na cara)*

RUSKÝ DŮSTOJNÍK Do stře hu, Veličenstvo!

OTEC UBU Tu máš! ó, au! Ale počkejte! Ach, pane, promiňte, nechte mne na pokoji. Jemine, já to přece neudělal naschvál! *(Utíká. Car ho pronásleduje)*

OTEC UBU Panenko Maria, ten zběsilec mne pronásleduje. Co jsem udělal, velký Bože? Aha, tady musím zase zpátky přes příkop. Je, cítím ho za sebou a příkop před sebou. Odvahu, zavřu oči! *(Přeskočí příkop. Car do něho spadne)*

CAR Tak, teď jsem v tom!

POLÁCI Hurrá! Car jev tom!!

OTEC UBU Sotva si tróufám se ohlédnout! Je v tom. Dobře na něj — a všichni na něj! Holá, Poláci, dejte se do něho ze všech sil, ten něco vydrží, mizera! Nemám odvahu podívat se na něho, ale naše předpověď se rozhodně vyplnila, fysikální hůl dělala pravé divy a nemůže být nejmenší pochyby, že bych ho byl nadobro usmrtil, kdyby nevysvětlitelná hrůza nebyla potlačila a zmařila projevy naší chrabrosti. Náhle však jsme byli nuceni odpoutat se od nepřítele a za svoji spásu vděčíme jenom svému jezdeckému umění právě tak jako pevným nohám svého pfinančního koně, jehož rychlosti jedině jeho síla se vyrovná a jehož lehkost je jeho slávou, jakož i hloubce příkopu, který se jako na zavalanou vyskytl pod nohou nepřítele zde přítomného Velmistra Pfinancí. To je všechno velmi krásné, ale nikdo mě neposlouchá. Tak prosím, už to zase začíná! *(Ruští dragouni podniknou útok a vyproští cara)*

GENERAL LASCY Tentokrát je všemu konec.

OTEC UBU Ach, konečně příležitost upláchnout! Nuže tedy, páni Poláci, vpřed! Totiž vlastně vzad.

POLÁK Zachraň se, kdo můžeš!

OTEC UBU No tak, jede se! To je lidí, to je lidí, jak se z tohohle dostanu? *(Někdo do něho vrazí)* No tak! Ty, poslouchej, dávej pozor, nebo poznáš ohnivou udatnost Velmistra Pfinancí. Aha, už je pryč, zmizme, a zčerstva, dokud se Lascy nedívá. *(Odejde, načež přejde car a ruská armáda, pronásledující Poláky)*

SCÉNA V

Jeskyně v Litevsku, Sněží.

OTEC UBU, SLOUP, TYČKA

OTEC UBU To je psí počasí! Mrzne, až to praští, a osoba Velmistra pfinancí tím doznává škody.

SLOUP Hoho, vašnostpane Ubu, vzpamatovali se voni už z toho strachu a běhu?

OTEC UBU Ano! Strach už nemám, ale běhavku ještě ano.
 TYČKA *(stranou)* To je kus čuněte!
 OTEC UBU A pane Tyčko, co vaše ucho, je mu lip?
 TYČKA Nejlip, jak jen může být, vašnostpane, když mu je zle. Následkem tím je olovem skloněno k zemi, protože jsem nemohl vytáhnout kulku.
 OTEC UBU Dobře na tebe! Však jsi taky chtěl pořád řezat do lidí. Co se týče mne, projevil jsem největší udatnost, a aniž jsem se vystavoval nebezpečí, pobil jsem vlastnoručně čtyři nepřátele, nepočítaje ty, kteří byli už mrtvi a které jsme dorazili.
 TYČKA Víte, Sloupe, co se stalo s malým Renským?
 SLOUP Dostal kulku do hlavy.
 OTEC UBU Tak jako divoký mák a pampeliška jsou v květu mládí skoseny nelítostnou kosou nelítostného žence, který nelítostně skosí jejich lítostnou hlavinku, tak malý Renský byl jako ten divoký mák, nicméně bojoval statečně, ale Rusů bylo taky moc.
 SLOUP A TYČKA Ha, vašnostpane!
 OZVĚNA Ha-ha-ha!
 SLOUP Co je? Připravme si fanfáry.
 OTEC UBU Cože, to jsou jistě zas Rusové! Už toho mám dost! Ostatně, vždyť je to jednoduchá věc, jestli mne chytanou, strčím je do kapsy.

SCÉNA VI

PŘEDEŠLÍ. VSTOUPÍ MEDVĚD

TYČKA Ha, pane z financí!
 OTEC UBU Jéje, podívejte se, pejsánek. Ten je hezký!
 SLOUP Dejte si pozor! Ó, takový obrovský medvěd! Kde mám municí?
 OTEC UBU Medvěd! Děsné zvíře! Já nešťastný, už jsem sežrán. Opatruj mě Bůh! Jde na mne! Ne, popadl Tyčku. To jsem si oddychl.
 (Medvěd se vrhne na Tyčku. Sloup ho napadne nožem. Ubu uteče na skálu)
 TYČKA Ke mně, Sloupe! Ke mně! Pomoc, vašnostpane Ubu!
 OTEC UBU Šlaka, pomoz si sám, příteli. Prozatím se modlíme Otčenáš. Na každého dojde.
 SLOUP Už ho mám, už ho držím.
 TYČKA Nepovol, příteli, už mě začíná, pouštět.
 OTEC UBU Sanctificetur nomen tuum.
 TYČKA Zbabělý ničemo!
 SLOUP Ach, kouše mne, Pane na nebi, smiluj se, umírám.
 OTEC UBU Fiat voluntas tua!
 TYČKA Podařilo se mi ho zasáhnout!
 SLOUP Hurá, už krvácí. *(Vojvodové křičí, medvěd řve bolestí a otec Ubu stále drmolí)*
 TYČKA Drž ho pevně, jen co se dostanu k svému výbušnému boxeru.
 OTEC UBU Panem nostrum quotidianum dá nobis hodie.

SLOUP Máš ho? Já už nemohu.

OTEC UBU Sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.

TYČKA Aha, už ho mám. *(Zazní výbuch a medvěd padne mrtev)*

SLOUP A TYČKA Sláva!

OTEC UBU Sed libera nos a málo. Amen. Tak co, je nadobro po něm? Mohu slézt se skály?

SLOUP *(pohrdavé)* Beze všeho.

OTEC UBU *(sestupuje)* Můžete si blahopřát, neboť jste-li dosud na živu a šlapete-li dosud litevský sníh, vděčíte za to velkodušnosti Velmistra pfinancí, který do umdlení, do vysílení, do ochraptění chrлил otčenáše za vaši spásu a třímá duchovní meč modlitby s chrabrostí právě takovou, s jakou vy jste třímali světský meč výbušného boxeru, náležející zde přítomnému vojvodovi Tyčkoví. Ba co dím, tak daleko jsme šli ve své obětavosti, že jsme neváhali vystoupit na vysokou skálu, aby naše modlitby měly blíž k nebi.

SLOUP Odporný blbec!

OTEC UBU To je velikánské zvíře. Díky mně máte co večeřet. To břicho, pánové! Řekové by se tam cítili mnohem volněji než v dřevěném koni. Nescházelo mnoho, drazí přátelé, a byli bychom se na vlastní oči přesvědčili o jeho objemu zevnitř.

SLOUP Umírám hladem. Co budeme jíst?

TYČKA Medvěda.

OTEC UBU Ach, ubožáci, to ho budete jíst syrového? Nemáme čím rozdělat oheň.

SLOUP Copak nemáme křesací kameny v puškách?

OTEC UBU Vida, to máš pravdu. A pak se mi zdá, že nedaleko odtud je lesík, kde bude chrastí. Jdi ho nasbírat, pane Tyčko. *(Tyčka odejde sněhem)*

SLOUP A nyní, pane Ubu, vyvrhněte medvěda.

OTEC UBU O ne. Třeba není docela po něm. To můžeš udělat ty, když jsi už napolo sežrán a na celém těle pokousán, pro tebe se to docela hodí. Já zatím rozdělám oheň, než tu bude dříví. *(Sloup stahuje Medvěda)*

OTEC UBU Pozor, hnul se.

SLOUP Ale pane Ubu, vždyť už vychladl.

OTEC UBU To je škoda. Měli jsme ho sníst teplého. To způsobí Velmistrovi Pfinancí žaludeční obtíže.

SLOUP *(stranou)* Hnusný chlap! *(Nahlas)* Pomozte mi trochu, pane Ubu, nemohu sám všechno zastat.

OTEC UBU Ne, já nedělám nic! Jsem přece strašně unaven!

TYČKA *(se vrací)* To je sněhu, přátelé, člověk by řekl, že je v Kastilii nebo na severním pólu. Začíná se šerit. Za hodinu bude úplná tma. Pospěšme si, dokud na to vidíme.

OTEC UBU Ano, slyšíš, Sloupe? Dělej, dělejte oba. Napíchněte zvíře na rožeň, pečte zvíře, já mám hlad.

SLOUP Tohle už přestává všechno! Buď budeš pracovat, nebo nedostaneš nic, rozumíš, žroute?

OTEC UBU Mně je to jedno, sním ho třeba syrového, ale vy na tom budete bledě. A vůbec, mně se chce spát!

TYČKA Co se dá dělat, Sloupe? Uděláme si večeři sami. Jemu nedáme nic a je to. Nebo by mohl dostat kosti.

SLOUP To se ví. Sláva! Oheň už plápolá.

OTEC UBU Tak, to je vono. Ted' bude pěkné teploučko. Ale vidím všude Rusy. Bože, to byl útěk! *(Usne)*

TYČKA Rád bych věděl, jestli Renský mluvil pravdu, když říkal, že matka Ubu byla sesazena. Nic bych se nedivil.

SLOUP Pospěšme si s večeří!

TYČKA Ne, musíme si napřed promluvit o důležitějších věcech. Myslím, že bychom si měli ověřit tu zprávu.

SLOUP To je pravda. Necháme tu otce Ubu, nebo s ním zůstaneme ?

TYČKA Ráno je moudřejší večera, vyspíme se na to a pak uvidíme, co se dá dělat.

SLOUP Ne, bude lépe použít noci a zmizet.

TYČKA Pojdme tedy.
(Odcházejí)

SCÉNA VII.

OTEC UBU *(mluví ze spaní)* Ach, pane ruský dragoun, pozor, nestřílejte sem, jsou tady lidi. Hele, Obruba, jak je ošklivý, člověk by řekl, že je to medvěd. A žene se na mne Hromoslav. Medvěd, medvěd! Ha, už leží. Pane Bože, ten je tvrdý! Já nebudu nic dělat. Jdi pryč, Hromoslave! Slyšíš, darebo? A ted' zase Renský a Car. Jejej! Nabijou mi! A matka Ubu! Kde jsi vzala tolik zlata? Tys ukradla moje zlato, starala jsi v mém hrobě, ukrytém ve varšavské katedrále, co je poblíž Luny. Jsem už dávno mrtev, Hromoslav mne zabil a pochoval mě ve Varšavě po boku Vladislava Velkého a taky v Krakově po boku Jana Zikmunda a taky v toruňské hladomorně s Oubou. Už je tu zas! Táhni už pryč, zatracený medvěde! Jsi podobný Ouboví. Slyšíš, zvíře Satanovo? Ne, neslyší. Prasáci mu uřízli uši. Kuchejte mozky, řežte uši, utrhňte finance a pijte až na smrt, takový je život Prasáků, takové je blaho Velmistra pfinancí.
(Odmlčí se a spí)

JEDNANÍ PÁTÉ

SCÉNA I.

Je noc.

OTEC UBU SPÍ. VSTUPUJE MATKA UBU, NEVIDOUC HO

Je úplná tma.

MATKA UBU

Konečně jsem v bezpečí. Jsem tu sama a to není škoda. Byl to ale šílený útěk! Proběhnout celé Polsko za čtyři dny! Všechna neštěstí se na mne sesypala najednou. Sotva ten hrozný osel odejde, spěchám se obohatit do krypty. Brzy potom by mě byl málem ukamenoval Hromoslav se svou vztekou bandou. Ztratím svého kavalíra vojvodu Klína, který byl tak zamilován do mých vnad, že omdléval blahem, když mne viděl, a dokonce prý i když mne neviděl, což je vrchol lásky. Ten ubohý hoch by se dal pro mne rozpoltit. Hromoslav ho také na dů kaz toho rozčtvrtil. Pif, paf, bum! Ach, myslela jsem, že umřu. Potom se tedy dám na útěk, pronásledována zuřící hordou. Opustím palác, dorazím k Visle, kde všechny mosty jsou střeženy. Přeplovu řeku doufajíc, že unavím své pronásledovatele. Ze všech stran se sběhne šlechta a pustí se za mnou. Tisíckrát jsem byla v nebezpečí života, obklíčena Poláky dychtícími po mé záhubě. Konečně jsem zmátla jejich zuřivost a po čtyřech dnech útěku sněhem, pokrývajícím kdysi mé království, přicházím se ukrýt sem. Ty čtyři dny jsem nejedla ani nepila. Hromoslav mi byl v patách ... Konečně jsem zachráněna. Ach, umírám únavou a zimou! Ale ráda bych věděla, co se stalo s mým tlustým kašparem, totiž s mým veleváženým manželem. Že jsem mu pobrala financí! Ze jsem mu nakradla rixdalů! Že jsem mu stopila prachů! A jeho pfinanční kůň zatím hcípál hladem: ten chudák k ovsu moc často nepřišel. To je podařená historie! Ale bohužel jsem přišla o poklad. Ten zůstal ve Varšavě. Ať ho hledá, kdo chce!

OTEC UBU

(se začíná probouzet) Chyťte matku Ubu, uřízněte jí uši!

MATKA UBU

Ach Bože, kde to jsem? Blouzním. O, Bože! Díky nebi, pane Ubu, tady vidím vaši hubu. Musím dělat roztomilou. Tak co, tlouštíku, jak ses vyspal?

OTEC UBU

Moc špatně, ten medvěd dal hroznou práci. Zápas masožravců s tlustokožci, ale masožravci nadobro snědli a sežrali tlustokožce, jak se přesvědčíte, až se rozední. Slyšíte, vznešení vojvodové?

MATKA UBU

Co to blábolí? Je ještě mnohem pitomější, než když odcházel. S kým to mluví?

OTEC UBU

Tyčko, Sloupe, hovnajs v pytli, odpovězte mi přece! Kde jste? Ach bojím se! Přece tady někdo mluvil. Kdo to mluvil? Doufám, že ne medvěd. Hovnajs! Kde mám sirky? Aha, přišel jsem o ně ve válce.

MATKA UBU

(stranou) Využijme situace a noci, zahrajme nadpřirozené zjevení a vynuťme na něm slib, že nám odpustí naše krádeže.

OTEC UBU

Ale u svatého Antonína, někdo tu mluví! Kristova noho, ať visím!

MATKA UBU

(změněným hlasem) Ano, pane Ubu, kdosi skutečně mluví a trouba archandělova, která pozdvihne mrtvé z prachu a popela, nepromluví jinak. Slyšte ten přísný hlas. Je to hlas svatého Gabriela, který radí vždy dobře.

OTEC UBU

No jo, leda to.

MATKA UBU

Neskákejte mi do řeči, nebo toho nechám a máte po ftákách.

OTEC UBU UŽ mlčím, už ani nedutám. Pokračujte, paní Příšerová.

MATKA UBU Zůstali jsme tedy u toho, pane Ubu, že jste tloušťk.

OTEC UBU Náramný, skutečné, to je správné.

MATKA UBU Mlčte, k čertu!

OTEC UBU Oho, andělé neklejí!

MATKA UBU *(stranou)* Hovnajs! *(Pokračuje)* Jste ženat, pane Ubu?

OTEC UBU Zajisté. S nevidanou potvorou.

MATKA UBU Chcete říci, že je to žena velmi půvabná?

OTEC UBU Obluda! Do všeho strká drápy a člověk neví, jak ji nachytat.

MATKA UBU Musíte ji získat mírností, sire Ubu, a pak uvidíte, že se přinejmenším vyrovná Kapuánské Venuši.

OTEC UBU Kdo že má vši?

MATKA UBU Vy mne neposloucháte, pane Ubu, věnujte mi větší pozornost. *(Stranou)* Teď rychle, než se rozední. *(K otci Ubu)* Pane Ubu, vaše žena je skvělá a rozkošná, nemá jedinou chybičku.

OTEC UBU Mýlíte se, není chyby, kterou by neměla.

MATKA UBU Tak ticho! Vaše žena vám není nevěrná.

OTEC UBU Rád bych věděl, kdo by se do ní zamiloval. Je to harpyje!

MATKA UBU Vůbec nepije.

OTEC UBU Leda od té doby, co jsem před ní schoval klíč od sklepa. Předtím byla už v osm hodin ráno nalitá a voňavkovala se kořalkou. Od té doby, co si na to bere heliotrop, nesmrdí víc. Mně je to jedno.

MATKA UBU Pošetilá osobo! Vaše žena vám nekrade zlato.

OTEC UBU No ne, ale jděte!

MATKA UBU Nezpronevěřila ani krejcar!

OTEC UBU Svědkem je náš pan vznešený a neblahý pfinanční kůň, který nedostal žrát plné tři měsíce a musel být po dobu tažení vláčen za uzdu přes celou Ukrajinu. Však taky při konání své povinnosti chudák zašel.

MATKA UBU To všechno je lež, vaše žena je přímo vzorná, zato vy jste mi pěkný ohavník!

OTEC UBU To všechno je pravda. Má žena je ničemnice, zato vy jste mi pěkná sardel!

MATKA UBU Mějte se na pozoru, otče Ubu!

OTEC UBU Ach, máte pravdu, zapomněl jsem, s kým mluvím. Ne, já to neřek.

MATKA UBU Zabil jste Václava.

OTEC UBU To není moje vina. Chtěla to matka Ubu.

MATKA UBU Dal jste zavraždit Boleslava a Ladislava.

OTEC UBU Dobře na ně. Chtěli mi ublížit.

MATKA UBU Nesplnil jste svůj slib Obrubovi a později jste ho zabil.

OTEC UBU Radši než on ať vládnu v Litvě já sám. Prozatím nevládneme ani jeden, ani druhý. Tak vidíte, že já nic.

MATKA UBU Zbývá, vám jediný způsob, jak získat odpuštění.

OTEC UBU Který? Jsem zcela ochoten stát se světce, chci být biskupem a vidět své jméno v kalendáři.

MATKA UBU Musíte odpustit matce Ubu, že zpronevěřila trochu peněz.

OTEC UBU Tak počkejte! Odpustím jí, až mi všechno vrátí, až ji pořádně seřezu a až vzkřísí mého pfinančního koně.

MATKA UBU Zbláznil se do svého koně. Ach, jsem ztracena, už svítá.

OTEC UBU Konec konců jsem ale rád, že aspoň mám jistotu, že mě má drahá okrádala. Mám to teď z bezpečného pramene. Omnis a Deo scientia. Což znamená: omnis — všechno, a Deo — vědění, scientia — pochází od Boha. Tu máme vysvětlení celého zjevu. Ale paní Příšerová mlčí. Škoda, že jí nemohu nabídnout něco k posilnění. To, co povídala, bylo velmi zábavné. Podívejme se, svítá! Pane bože! Při mém pfinančním koni! Vždyť je to matka Ubu!

MATKA UBU *(umíněné)* To není pravda, vyobcuju vás z církve!

OTEC UBU O ty mrcho!

MATKA UBU Taková bezbožnost!

OTEC UBU No tohle přestává všechno! Vidím přece, že jsi to ty, ty štěkno pitomá! Co tu k čertu děláš ?

MATKA UBU Klín je mrtev a Poláci mě vyhnali.

OTEC UBU Mne zas vyhnali Rusové: vznešené duše se potkávají.

MATKA UBU Řekni spíš, že vznešená duše potkala osla.

OTEC UBU Myslíš ? Tak tedy teď potká ploskonožce. *(Hodí na ni medvěda)*

MATKA UBU *(padajíc pod tíhou medvěda)* Ach Bože můj, běda! Ach, umírám! Dusím se! Už mne kouše, už mne polyká, už mne tráví!

OTEC UBU Vždyť je mrtvý, ty potrhlá! Ačkoliv třeba vlastně ne. Ach ne, Bože, není mrtvý, zmizme! *(Vyleze na skálu)* Pater noster qui es ...

MATKA UBU *(se uvolňuje)* Co to? Kde je?

OTEC UBU Pane na nebi, ona je tu ještě! Copak se toho pitomého stvoření nezbavím? Je ten medvěd už mrtvý?

MATKA UBU Ale ovšem, ty osle hloupý, vždyť už je studený. Kde se tady vzal?

OTEC UBU *(zmatené)* Já nevím. Aha, už vím. Chtěl sežrat Sloupa a Tyčku, ale já ho zabil pomocí Otčenáše.

MATKA UBU Sloup, Tyčka, Otčenáš! Co to znamená ? On se zbláznil, u finance!

OTEC UBU Stalo se přesně to, co říkám. A ty jsi blbá, cigorko!

MATKA UBU Vyprávěj mi o svém tažení, otče Ubu.

OTEC UBU Ale chraň Bůh! To je moc dlouhé! Všechno, co vím, je to, že přes svou nepopiratelnou udatnost jsem byl ode všech bit.

MATKA UBU Cože, i od Poláků?

OTEC UBU Křičeli, ať žije Václav a Hromoslav! Myslel jsem, že mě chtějí rozčtvrtit. Ti zuřivci! Taky zabili Renského.

MATKA UBU To je mi jedno! Víš, že Hromoslav zabil vojvodu Klína?

OTEC UBU To je mi jedno! Taky zabili chudáka Lascyho.

MATKA UBU To je mi jedno!

OTEC UBU Poslouchej, už ať jsi tady, mrcho!; Poklekni před svým pánem. *(Chytne ji a přinutí ji pokleknout)* Propadla jsi hrdlem.

MATKA UBU ó, ó, pane Ubu!

OTEC UBU ó, ó, ó, jsi s tím už hotova? Já začínám: kroucení nosu, rvaní vlasů, zavedení dřevíčka do uší, extrakce mozku patami, roztrhání zadní části, částečné nebo i úplné odstranění míchy, nemluvě o odnětí plovacího méchýře, a konečně velké, obnovené Stětí hlavy na způsob svaté-

ho Jana Křtitele, to vše podle Písma svatého, právě tak podle Starého jako podle Nového zákona, uspořádáno, opraveno a zdokonaleno zde přítomným Velmistrem Pfinancí! Zamlouvá se ti to, nemehlo? (*Sápe se na ni*)

MATKA UBU Milost, pane Ubu!
(*Velký hluk u vchodu do jeskyně*)

SCÉNA II

PŘEDEŠLÍ, HROMOSLAV VPADNE DO JESKYNĚ SE SVÝMI VOJÁKY

HROMOSLAV Kupředu, přátelé! Ať žije Polsko!

OTEC UBU Ou, ou! Počkají trochu, pane Polák. Počkaj, až budu hotov s madame svou polovicí.

HROMOSLAV (*udeří ho*) Tu máš, zbabělce, surovce, blbče, ošklivče, lakomce, nevěrče!

OTEC UBU (*se brání*) Na, tu máš! Poláku, všiváku, mrzáku, hlupáku, bubáku, rošťáku!

MATKA UBU (*bije ho rovněž*) Tu máš, mamlase, ty prase, tulpase, bimbasse!
(*Vojáci se řítí na manžele Ubuovi, kteří se brání, seč mohou*)

OTEC UBU Bohové! To je mazec!

MATKA UBU Máme nohy, páni Poláci.

OTEC UBU Při mém zeleném ptáku, bude už konec konců konečně konec? Zase jeden! Ach, kdybych tu měl svého pfinančního koně!

HROMOSLAV Bijte, bijte dál!

HLASY VENKU Ať žije otec Ubu, náš velký finančník!

OTEC UBU Aha, tady jsou! Hurá! Už jsou tu Ubuisté. Kupředu, pojdte, potřebujeme vás, pánové z Pfinancí!
(*Vstoupí vojvodové, vrhnou se do vřavy*)

TYČKA Ven s Poláky!

SLOUP Hoho, opět se shledáváme, vašnostpane z pfinancí. Kupředu ze všech sil! Prorazte ke dveřím. Jak budeme venku, můžeme vzít draka.

OTEC UBU O to nic, v tom já vynikám. Au! Ten mě praštil!

HROMOSLAV Bože, jsem raněn.

LESZINSKI To nic není, sire.

HROMOSLAV Ne, jsem jen omráčen.

SOBĚSKÝ Bijte, bijte dál, ti otrapové jsou už u dveří.

TYČKA Už jsme tady. Za námi! Tím pádem už vidím na oblohu.

SLOUP Odvahu, sire Ubu!

OTEC UBU Jo, mám plné kalhoty! Kupředu, krucihinajs! Píchejte, bodejte, mlaťte, vražděte! Kruci-Ubu! Aha, už to slábne.

TYČKA Už jsou u dveří jenom dva.

OTEC UBU (*omráčí je medvědem*) Jeden a druhý. Uf, já jsem venku! Utíkejme! Za námi, ostatní, a zčerstva!

SCÉNA III

Scéna představuje Livonsko pod sněhem. Ubuové a jejich družina na útěku.

OTEC UBU Myslím, že už nechali pronásledování.
 MATKA UBU Ano, Hromoslav se šel dát korunovat.
 OTEC UBU Já mu tu korunu nezávidím.
 MATKA UBU Máš pravdu, otče Ubu.
(Mizí v dálí)

SCÉNA IV

Paluba lodi, která pluje po Baltickém moři. Na palubě otec Ubu a celá jeho tlupa.

KAPITÁN Jak znamenitý větřík!
 OTEC UBU Nelze popřít, že letíme rychlostí takřka zázračnou. Děláme aspoň milion uzlů za hodinu, a tyto uzly mají tu přednost, že když se jednou udělají, nikdy se už nerozdělají. Je ovšem pravda, že máme vítr v zádech.
 SLOUP Jak ponurý pitomec!
(Přijde náraz vetru, loď se silně nakloní)
 OTEC UBU Oj! Aj! Bože! Teď se překotíme. Vždyť ta tvoje loď jede na křivo, vždyť spadne!
 KAPITÁN Všichni na podvětrný bok! Rozviňte přední plachtu!
 OTEC UBU To zas ne! Nechoďte všichni na jednu stranu! To je neopatrnost! A představte si, že by se vítr obrátil: sletíme do vody a sežerou nás ryby!
 KAPITÁN Zpáteční páru, přitáhnout plachty a naplno!
 OTEC UBU Cože? Žádnou zpáteční páru, jede se domů! Já mám přece naspěch! Jede se, slyšíte? Je to tvoje vina, ty osle kapitánská, že tam ještě nejsme. Už jsme dávno měli dojet. Ou, ou, počkejte, budu teda velet sám. Čelem vzad! Plnou parou! Pánubohu poručeno: teď! Zakotvit nad větrem, zakotvit pod větrem! Sviňte plachty, napněte plachty, kormidlo vpřed, kormidlo vzad, kormidlo na stranu. Vidíte, že to jde. Jedte napříč vlnami a všechno bude v úplném pořádku.
(Všichni se řehťají, vítr roste)
 KAPITÁN Jděte pro kosatku, stáhněte ji až do ráhna!
 OTEC UBU To není špatné, ba to je dokonce výborné. Slyšíte, pane Mužstvo, máte jít pro posádku a zůstaňte tam až do rána!
(Někteří se mohou popukat smíchy. Pres palubu se převalí vlna)
 OTEC UBU Taková potopa! To je výsledek opatření, která jsme nařídili.
 MATKA UBU A SLOUP Mořeplavectví je okouzlující věc!
(Převalí se druhá vlna)
 SLOUP *(promočen)* Střežte se satanáše a jeho stříkaček!
 OTEC UBU Sire číšníku, přineste nám něco k pití. *(Všichni se usazují k pití)*
 MATKA UBU Je to radost, že zakrátko zas uvidíme sladkou Francii, staré přátelé a náš hrad v Mondragonu!
 OTEC UBU Jo, hned tam budem. Za chvíli jsme pod hradem Elsinorem.
 SLOUP Jsem jako vyměněn, když si vzpomenu, že spatřím své drahé Španělsko.
 TYČKA Ano, a ohromíme své krajany vyprávěním o našich podivuhodných dobrodružstvích.
 OTEC UBU No samo sebou! A já se dám jmenovat Velmistrem Pfinancí v Paříži.

MATKA UBU	Výborně! Ach, co to bylo? Takový otřes!
TYČKA	To nic není. To jak jsme objížděli mys Elsinorský.
SLOUP	A teď náš ušlechtilý koráb uhání s větrem o závod po šerých vlnách Severního moře.
OTEC UBU	Moře chmurné a nehostinné, které omývá zemi, zvanou Germanie, proto tak pojmenovanou, že každý obyvatel této země má nějakou mánii.
MATKA UBU	Tomu já říkám vzdělání! Je to prý překrásná země.
OTEC UBU	Ach, pánové, ať je jak chce krásná, Polsku se nevyrovná. Kdyby nebylo Polska, nebylo by Poláků!

Konec

A teď, protože jste hezky poslouchali a chovali se slušně, zazpíváme vám

PÍSNÍČKU O KUCHÁNÍ MOZKŮ

Po dlouhá léta byl jsem řezbářem,
moje choť modistkou v ulici Všech Svatých,
k Martovu poli jsem byl přifařen
a vydělali jsme hezkých pár zlatých.
Když se v neděli vyrašilo, vivat!
natáhli jsme si nové hadry,
na kuchání mozků jsme se šli dívat,
na Opařenku, honosit se kvádry.
Koukej, koukej, mašina se točí,
koukej, koukej, jak mozek vyskočí,
koukej, koukej, soukromníkům z vočí:

SBOR

Hurrá, zatrubte prdelí v tubu,
ať žije náš dobrý otec Ubu!
Naši dva fakani, plní marmelády,
s panáky z hadrů na kozlíku venku,
třímali tuto chloubu promenády
a nesem se vesele na Opařenku.
Cpeme se hromadně do první řady,
k zábradlí se musíme dostat nejprve.
Stoupnu si na tohle kamení tady,
abych si nezmazal křápy od krve.
Koukej, koukej, mašina se točí,
koukej, koukej, jak mozek vyskočí,
koukej, koukej, soukromníkům z vočí:

SBOR

Hurrá, zatrubte prdelí v tubu,
ať žije náš dobrý otec Ubu!
To už jsme mozkiem bílí až po čepici,
fakani se živí, máme trošku strach,
vidouce pŕlmistra třímají sudlici
a rány a broky a broky a prach.
Najednou vidím v koute u mašiny
kušnu rošťáka, která je mi známa,
člověče, jářku, to nebude jiný,
ty jsi mě okrad, upadniž ti tlama.
Koukej, koukej, mašina se točí,
koukej, koukej, jak mozek vyskočí,
koukej, koukej, soukromníkům z vočí:

SBOR

Hurrá, zatrubte prdelí v tubu,
ať žije náš dobrý otec Ubu!
Najednou mne choť za rukáv vleče:
bambulo, teď se vytáhni:
flákni ho po držce, teď ti neuteče,
pŕlmistr se zrovna někam naklání. —
Skvělá to úvaha, které není rovno,
alespoň tak mé odvaze zdálo se,
plácnu na soukromníka gigantické hovno,
ono se pŕlmistrovi rozmázlo na nose.
Koukej, koukej, mašina se točí,
koukej, koukej, jak mozek vyskočí,

koukej, koukej, soukromníkům z vočí:

SBOR

Hurrá, zatrubte prdelí v tubu,

ať žije náš dobrý otec Ubu!

To už ale přes plot velmi prudce letím,

rozzuřený dav mnou cloumá v okamžení,

po hlavě se nesu mezi strašným smetím

do té černé díry, co z ní návrat není. —

Takhle to dopadá, když se jde v neděli

na Opařenku, na mozkové polcení,

vyjdete si ven, abyste věděli,

živí, a zpátky jdete usmrcení.

Koukej, koukej, mašina se točí,

koukej, koukej, jak mozek vyskočí,

koukej, koukej, soukromníkům z vočí:

SBOř.

Hurrá, zatrubte prdelí v tubu,

ať žije náš dobrý otec Ubu!